

Ugeblad og Annoncetidende
 Ansvarshavende Udgiver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
 Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Udgaar i ca. 3500 Eksemplarer
 til alle Hjem i Allinge-Sandvig.
 Gudhjem, Østerlars, Hasle
 Ølsker, Rutsker, Ro og Klemens.

Nr. 4 Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
 Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø. **Fredag den 27. Januar** Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. 1928

Hjem.

Som enj moersjøger Unga
 hår ja lajntad långa Ar —
 Lanned, vor min Vagga gongad,
 drår maj vor ja går å står.
 Dina Kløpper, dina DÅla,
 dina Brødder, grønne SÅla,
 Strån, vor Sjøna brød å rongad,
 alri maj å Minje går

Haved, Haved, når det stormar,
 å de slår mod Kløppen højt,
 koger inj i Skår å Rævner,
 slås itu te Skom å Sprøjt.
 Vinjen izkojl bider, brænjer,
 Vædan tæf for Synet stjænjer —
 Fåulaskræj i Sår å Dønninj
 Hav å Hæmmel alt i et.

Lajntad, lajntad hår ja lænje —
 alri fânt ja Ro nånjstå,
 ena dær, vor ja hår hjemma,
 va ja lokkeli å glå.
 Om'ed båra så e Drømma,
 Kijjler sprinja op å strømma,
 Framtid spirar i dit Gjemme
 unje Strå å vizna Blå.

Dina friska, grøna Ænja,
 vor saa mången Blomst vi fânt,
 delde soda runja Jorbær,
 mens vi flætte å vi bânt.
 Mariblonner — Mariblonner,
 vijla Roser i Sjørsommar —
 Biens Sorr i Sol å Grantvær —
 Kvæjed brøde lyt å lånt.

Hådrivhjem ja hör så ofta
 Gjenly å, når Soln går ner.
 Sproged for mit Øra tonar,
 sjunga sæl ja må ble ver —
 Ørn di ligja på min Tonga,
 sjunga må ja, sjunga — sjunga —
 Glæ å Trøst, som alt forsonar,
 strømmar fra dinj Hæmmel ner.

Elna Schöne.

Bornholmsk.

- 0 -
I.

Sammen med og til Dels sammenhængende med den i de senere Aar voksende Hjemstavnsløvelse har der her paa Landet ogsaa vist sig en voksende Interesse for vort bornholmske Sprog. Den har baade givet sig Udslag i og er blevet næret bl. a. af de bornholmske Skuespil og af forskellige Smaating, der er fremkommet paa Tryk, idet fødte Skribenter som Karl M. Kofoed, Peter Dam, K. A. Petersen, Chr. Stub-Jørgensen, Hans Hjort, H. K. Kofoed og navnlig Elna Schöne har benyttet Sproget ikke bare som tidligere almindeligt til Sjavs å Narravarkj, men til at sige noget virkelig smukt eller udtrykke alvorlige Stemninger som i Elna Schønes Andelia Sångar.

En stor Del af Æren for, at Sproget er kommet med i denne fremvoksende Interesse, tilkommer vistnok P. Møller, Gudhjem, der i sin Bog „Det bornholmske Sprog“ (udk. 1918), i Foredrag og i Blad-

artikler gentagende har søgt at henlede sine Landsmænds Opmærksomhed paa vort Sprogs Egenart (et Sprog! — ikke en Dialekt), dets Rigdom paa Udtryk og Former, men først og sidst paa dette, at det er vort Sprog, og at vi alene af den Grund bør holde det i Hævd og i Ære som vort dyreste Arvegods. Navnlig er Møller draget til Felts imod den om sig gribende Tilbøjelighed til at blande rigsdanske eller halv-danske Ord ind i Bornholmsken eller paa anden Maade forvanske denne saa at der fremkommer et komisk forkvaklet Sprog, der lyder lige grimt i sjællandske, jydsk og bornholmske Øren.

Vore gamle Ruiner og andre historiske Minder værner vi om, vore gamle særegne Bygningsmaader har vi saa smaat begyndt at faa Øjnene op for og glædes ved, vore gamle Folkedragter, Møbler og Brugsgenstande, vore Slægtsforhold og Fædrenes Skikke og Levevis — alt dette tager vi Vare paa og søger vi Oplysning om; er det saa ikke rimeligt og selvfølgelig, at vi elsker og værner om vort Sprog, Fars og Mors

Sprog, det, der mer end noget andet knytter os sammen og kendetegner os som det, vi er. Jo, Møller har Ret, og skal vi bevare de Værdier, som Sproget har for os, da er det ikke tilstrækkeligt, at vi giver det en Plads indenfor vor Interesses Grænser Side om Side med Ruinerne og Folkedragterne og vore gamle Redskaber. Disse døde Ting kan vi gemme i vort Museum; men saaledes kan vi ikke gemme vort Sprog. Vi kunde gemme nogle Grammofonplader som I. P. K. har foreslaet, og for alle Tilfældes Skyld vilde det være rigtigt at gøre det snarest. Men Sproget — det lever — eller dør.

Det afhænger af os, den nulevende Slægt, om det skal leve eller dø.

Mange af Sprogets Ejendommeligheder, som er ved at forsvinde, staar endnu til at redde.

Hvis vi vil, kan vi give vore Efterkommere et Sprog i Arv, der er en hel Del bedre og renere end det, de fleste af os fik i Arv.

Vil vi ikke — ja saa fortjener vi vel ikke længere at have vort eget Sprog. R.

tid været og en Mængde Ræve og et Utal af Harer har maattet bøde med Livet for hans velrettede Skud.

I sin Fritid dyrkede Lind særlig Musikken og var i sine Velmagsdage en fin Violinist, der var meget søgt som Spillemand paa Bondegårdene. Dette gav Stødet til, at Lind nedskrev Noderne til alle de da brugte Danse, og hans Samling af Melodier til vore bornholmske Danse er sikkert enestaaende.

Det mest udprægede Karaktertræk hos Gelius Lind er hans store Tjenstvillighed. Enhver, der ønsker et godt Raad eller en Haandsrækning med et Stykke Arbejde, gaar aldrig forgæves til Lind, og han har altid god Tid til at give den grundigste Forklaring.

At Lind nyder almindelig Anerkendelse i sin By, fik man et fuldyldigt Bevis for, da den nye Sparekassebygning for et Par Aar siden skulde rejses; thi da var der Tale om at antage Lind til den vellønnede og ærefulde Stilling som Tilsynsmand med Bygningen. Lind maatte dog paa Grund af Svagelighed frabede sig dette.

Til Lykke med Højtidsdagen.
H. P.

Selius Lind.

Søndag den 29. Januar fylder en kendt skattet Allinge-Borger Snedkermester Gelius Lind, 75 Aar.

Lind er Gaardmandssøn, født i „Bækken“ i Ølsker Sogn. Fødegården med det ejendommelige Navn havde paa daværende Tidspunkt et Areal paa 62 Tdr. Agerjord.

Paa „Habbedam“ i Ølsker tilbragte Lind 20 Aar af sit Liv, først som Bestyrer i 2 og senere som Ejer i 18 Aar. Gaarden overtog han efter Svigerfaderen Peder Kloee.

Mens Lind boede paa „Habbedam“, kom Spørgsmaal om et Andelsmejeri stærkt paa Tale. Der blev udsat et Udvalg, hvori Lind fik Sæde, til at arbejde med Sagen. Der var stærkt delte Meninger om, hvor Mejeriet skulde ligge. Nogle holdt paa Bakkegaardengen ved Dalesmed-Huset, andre paa et Areal ved Sjællemosen, Gelius Lind sammen med Resten mente, man burde købe Emil

Bohns Mejeri i Allinge. Det sidste blev vedtaget. Denne Beslutning har været til stort Gavn for Byernes Befolkning henede, der altid kan faa friske Mejerivarer, og ikke mindst for Mejeriet selv, der har stor Omsætning fra egen Butik til betydelig højere Priser, end Varerne ellers kunde udbringes til.

Lind er det eneste nulevende Bestyrelsesmedlem fra den Periode og havde den Glæde at være indbudt til Mejeriets 35aars Jubilæum for kort Tid siden.

Forholdene førte imidlertid med sig, at Lind solgte Gaarden og flyttede til Allinge, hvor han løste Borgerskab som Snedkermester. Som den meget indsigtfulde og haandsnilde Mand, han er, nøjedes han ikke med at bruge Saven og Høvlen alene; men gav sig navnlig meget af med Glarmesterarbejde og særlig, naar dette var udover det almindelige. Han har saaledes støbt en Mængde Blysprosser til Vinduer og derefter glaset disse. Lind har desuden været en Mester i at reparere Musikinstrumenter og er det endnu. Ja, selv Smedefaget er han ikke ukendt med; men har smedet og hårdet ypperligt Værktøj, f. Eks. Knive. Nu paa de gamle Dage er Drejearbejde for det meste hans Syselsættelse, det svarer bedst til hans Kræfter.

Det fineste Arbejde og det, som Lind selv sætter størst Pris paa, er vel nok de ikke saa faa Chatol, der under Krigen udgik fra hans Værksted og vakte Beundring hos alle, der havde Lejlighed til at se dem.

En vældig Nimrod har Lind al-

Kronprins Frederik.

I disse Dage rejser Kronprins Frederik til Sverige. Fornylig har Kronprinsen været i London. Og hver Gang vor populære Kronprins begiver sig paa Vej til fremmed Land, har Rygterne travlt med at fortælle om forestaaende Forlovelse med en af det fremmede Lands smukke Prinsesser. Vi skal ikke deltage i dette Rygtesmederi i Anledning af Kronprinsens Rejse til Broderlandet — men derfor kan det jo godt være, at naar han vender hjem, at han har truffet sit Valg. Ovenfor bringer vi det sidste Billede af Kronprinsen, taget under hans Besøg i London, hvor han vandt alles Hjerter.

Allinge-Sandvig Budget.

- 0 -

For dem, der tænker, vil der være rejst Stof til at anstille Betragtninger over, at I. Behandling af dette i Byraadet (ifølge Referatet i „Bornholms Avis“) kun giver 2 Medlemmer af den socialdemokratiske Gruppe (Alfr. Pedersen og Vald. Olsen) Anledning til et Par kritiske Bemærkninger om Tilskud til Militærmusikken og Lønningsposten. Alle de andre Medlemmer har aabenbart ikke noget at bemærke i første Omgang; men man har naturligvis Lov til at haabe at det kommer ved 2. Behandling. Derimod giver det straks Borgerforeningens Bestyrelse Anledning til Fremsættelse af 19 Ankeposter, og Emnet er dog hermed langtfra udtømt; der kunde med Berettigelse være fremsat dobbelt saa mange.

Byraadet vil gerne have, at vi andre skal tro, at det alene ved, hvorledes det hele skal ordnes, og at Offerflamme bare har at tie og samtykke. Ret beset behøves der ikke særlig Statsmandskløgt til at forestaa Kommunens Husholdning. Det er da heller ikke Forstanden, der her skal ankes over, men derimod Viljen eller maaske snarere Skaljen? „Viljen“ er et ubestemt Begreb og kan let forveksles med „Ønsket;“ men den haarde, uomgængelige Nødvendighed: „Du skal!“ gælder mere, gælder uvægerligt, ubarmhertigt og ubetinget. Det havde været saa opmuntrende, saa forfriskende for den smægtende Ørkenvandrer, at høre blot et enkelt Mandfolk i Byraadet sige det forløsende Ord: „Udgifterne skal ned.“ Men desværre er Mandfolk en yderst sjælden Vare, og desuden en Vare i ringe Kurs nutildags, og vel ganske særligt i vort „ærede“ Byraad.

Udenfor Byraadet og dettes privilegerede Kreds af Leverandører o. lign. findes der ikke en eneste stræbsom, hæderlig Borger, der bestræber sig for, at hver især skal have det, der med Rette tilkommer ham, der ikke af det oprigtigste Hjerter, ikke alene ønsker, men kræver, at Udgifterne skal ned. Byraadsmedlemmerne er ikke uvidende herom. Det er deres Pligt at rette sig efter Borgernes Krav, naar det almene Vel kræver det; men dette synes ikke at betyde noget for dem. Private Interesser og Partiinteresser betyder for dem langt mere end Kommunens Vel og Trivsel.

Borgerforeningen kræver — og den er her utvivlsomt i Overensstemmelse med det almindelige Krav — at Kommunen administreres ganske efter de samme Principper som en fornuftig privat Husholdning eller Forretning, der gaas ud fra en bestemt Indtægt, og saa maa Udgifterne i

